

ĆWICZENIE NR 15

Zadanie egzaminacyjne – automat wiertarski ze sterownikiem PLC

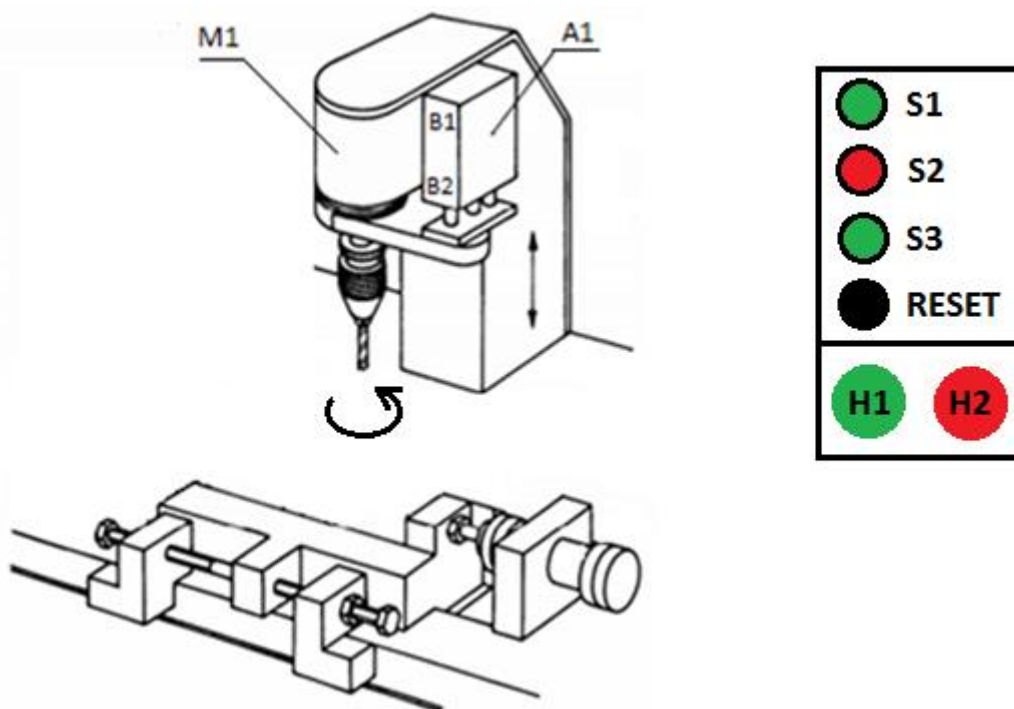
W zakładzie stolarskim postanowiono zautomatyzować proces wiercenia otworów w płytach wiórowych. W tym celu zakupiono i zamontowano używany automat wiertarski (Rys. 1) ze sterownikiem PLC w układzie sterowania. Automat powinien działać zgodnie z zamieszczonym w dokumentacji technicznej urządzenia algorytmem, jednak po pierwszym uruchomieniu okazało się, że automat nie funkcjonuje prawidłowo. W związku z tym pobrano ze sterownika PLC program sterowniczy oraz przeprowadzono testy i pomiary urządzenia, a ich wyniki zapisano w protokole z przeglądu urządzenia.

Zapoznaj się z dokumentacją techniczną automatu wiertarskiego, a następnie sprawdź zgodności pobranego programu sterowniczego z algorytmem pracy urządzenia i wypełnij Tabelę 4.

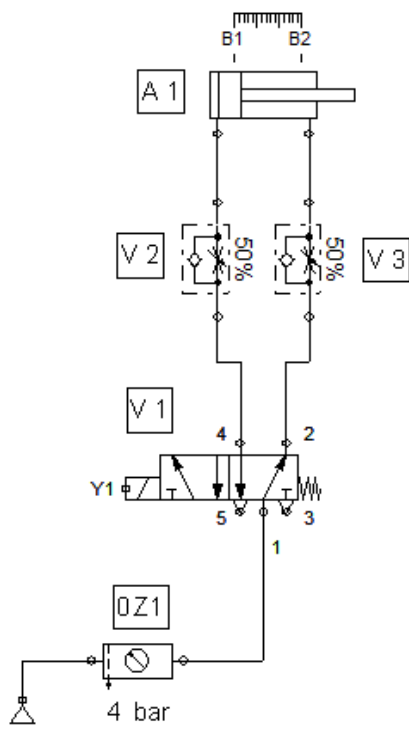
Na podstawie opisu działania automatu wiertarskiego, wyników testów i pomiarów układu elektropneumatycznego oraz analizy pobranego programu sterowniczego oceń aktualny stan techniczny urządzenia, a następnie opisz w Tabeli 5 wykryte usterki i zaproponuj sposób naprawy urządzenia przy użyciu dostępnych w zakładzie elementów zamiennych, wyszczególnionych w Tabeli 3.

W wyznaczonym miejscu napisz wskazania eksploatacyjne dotyczące automatu wiertarskiego.

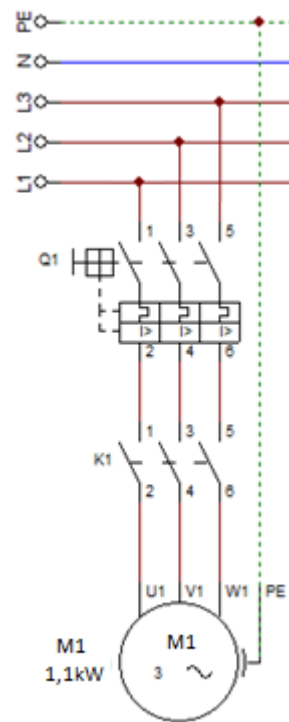
Dokumentacja techniczna automatu wiertarskiego

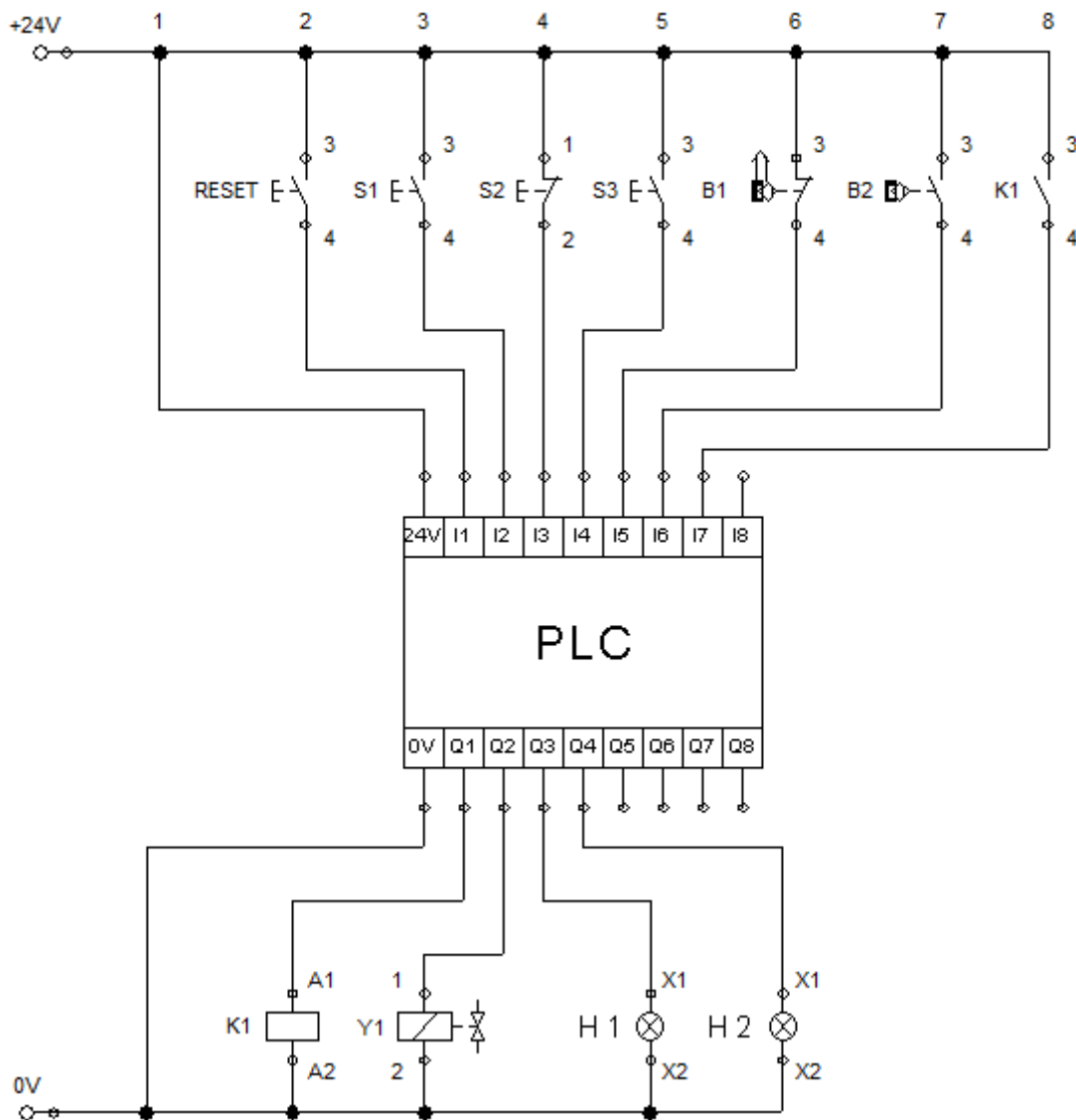
Rys. 1. Automat wiertarski

a) układ pneumatyczny

b) układ elektryczny – obwód główny

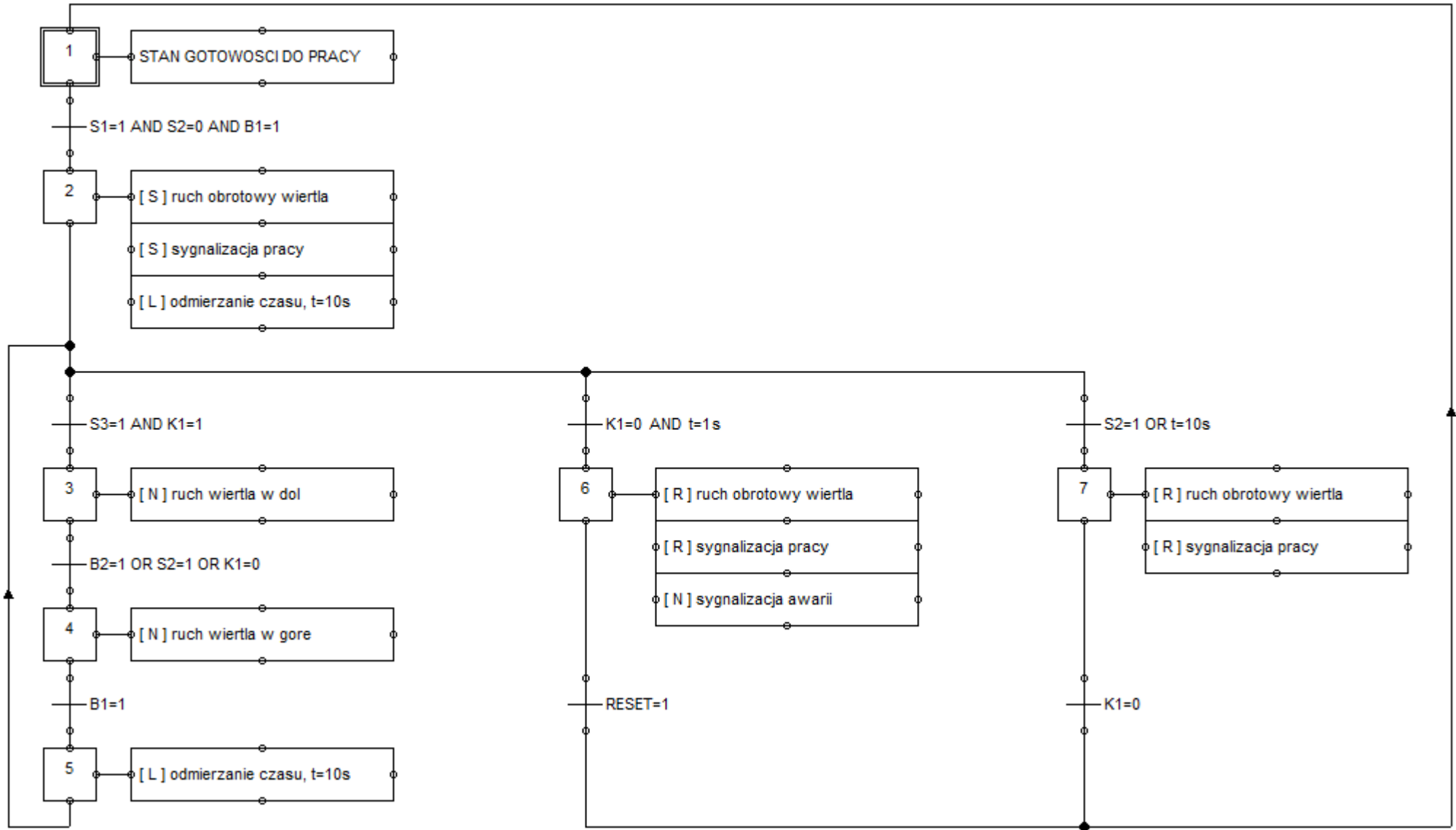

c) układ elektryczny – obwód sterowania

Rys. 2. Schemat elektropneumatyczny automatu wiertarskiego

Tabela 1. Tabela przyporządkowania

Lp.	Operand absolutny	Operand symboliczny	Opis
1.	I1	RESET	Przycisk zwierny (NO) – resetowanie układu sterowania po wystąpieniu awarii stycznika K1.
2.	I2	S1	Przycisk zwierny (NO) – załączenie silnika M1 (ruch obrotowy wiertła).
3.	I3	S2	Przycisk rozwierny (NC) – wsunięcie tłoczyska siłownika A1 (ruch wiertła w górę) / wyłączenie silnika M1.
4.	I4	S3	Przycisk zwierny (NO) – wysunięcie tłoczyska siłownika A1 (ruch wiertła w dół).
5.	I5	B1	Czujnik magnetyczny – tłoczysko siłownika A1 całkowicie wsunięte.
6.	I6	B2	Czujnik magnetyczny – tłoczysko siłownika A1 całkowicie wysunięte.
7.	I7	K1	Styk pomocniczy zwierny (NO) stycznika K1 – kontrola stanu stycznika K1.
8.	Q1	K1	Cewka stycznika – sterowanie pracą silnika M1.
9.	Q2	Y1	Cewka elektrozaworu – sterowanie pracą siłownika A1.
10.	Q3	H1	Lampka sygnalizacyjna (zielona) – sygnalizacja pracy urządzenia.
11.	Q4	H2	Lampka sygnalizacyjna (czerwona) – sygnalizacja awarii urządzenia.

Rys. 3. Algorytm działania automatu wiertarskiego

Protokół z przeglądu automatu wiertarskiego

Opis działania urządzenia

Po włączeniu zasilania pneumatycznego i elektrycznego oraz załączeniu wyłącznika silnikowego Q1 automat znajduje się w stanie gotowości: tłoczysko siłownika A1 jest wsunięte, silnik M1 nie pracuje, a lampki H1 i H2 nie świecą. Po naciśnięciu przycisku S1 w dalszym ciągu tłoczysko siłownika A1 jest wsunięte, lampki H1 i H2 nie świecą, natomiast silnik M1 buczy, ale jego wał nie obraca się. Jeżeli jednak w ciągu 10 sekund od naciśnięcia przycisku S1 zostanie naciśnięty przycisk S3 to tłoczysko siłownika A1 zacznie się powoli wysuwać i nastąpi ruch wiertła w dół. Naciśnięcie przycisku S2 podczas ruchu wiertła w dół nie zmienia stanu urządzenia. Powolny ruch wiertła w górę następuje dopiero po aktywowaniu się czujnika B2, wykrywającego pozycję całkowitego wysunięcia tłoczyska siłownika A1. Jeżeli w ciągu 10 sekund od aktywowania się czujnika B1, wykrywającego pozycję całkowitego wsunięcia tłoczyska siłownika A1, ponownie zostanie naciśnięty przycisk S3, to opisany cykl (powolny ruch wiertła w dół i w górę przy wyłączonym silniku M1) powtórzy się. W przeciwnym razie urządzenie po 10 sekundach przechodzi do stanu gotowości.

Tabela 2. Wyniki pomiarów urządzenia.

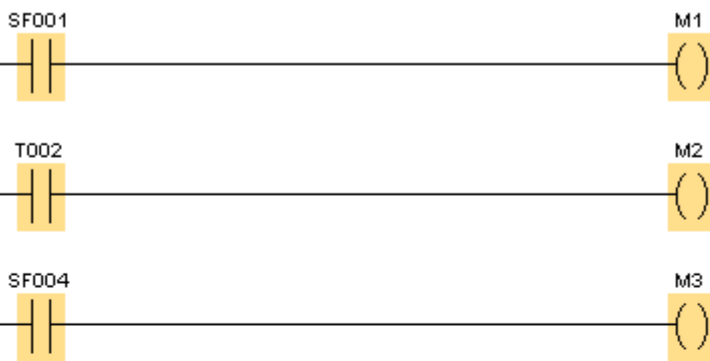
Układ pneumatyczny	
Ciśnienie powietrza zasilającego układ pneumatyczny	4 bary
Układ elektryczny – obwód główny	
Napięcie między zaciskami L1-N	229V
Napięcie między zaciskami L2-N	231V
Napięcie między zaciskami L3-N	230V
Napięcie między zaciskami PE-N	0 V
Rezystancja połączenia: L1 / Q1:1	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: L2 / Q1:3	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: L3 / Q1:5	0,2 Ω
Rezystancja zestyku 1/2 wyłącznika silnikowego Q1 przy wył. Q1	∞
Rezystancja zestyku 1/2 wyłącznika silnikowego Q1 przy zał. Q1	0,1 Ω
Rezystancja zestyku 3/4 wyłącznika silnikowego Q1 przy wył. Q1	∞
Rezystancja zestyku 3/4 wyłącznika silnikowego Q1 przy zał. Q1	0,1 Ω
Rezystancja zestyku 5/6 wyłącznika silnikowego Q1 przy wył. Q1	∞

Rezystancja zestyku 5/6 wyłącznika silnikowego Q1 przy zał. Q1	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: Q1:2 / K1:1	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: Q1:4 / K1:3	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: Q1:6 / K1:5	0,2 Ω
Rezystancja zestyku 1/2 stycznika K1 przy wył. K1	∞
Rezystancja zestyku 1/2 stycznika K1 przy symulowanym aktywowaniu K1	0,1 Ω
Rezystancja zestyku 3/4 stycznika K1 przy wył. K1	∞
Rezystancja zestyku 3/4 stycznika K1 przy symulowanym aktywowaniu K1	0,1 Ω
Rezystancja zestyku 5/6 stycznika K1 przy wył. K1	∞
Rezystancja zestyku 5/6 stycznika K1 przy symulowanym aktywowaniu K1	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: K1:2 / M1:U1	0,3 Ω
Rezystancja połączenia: K1:4 / M1:V1	0,3 Ω
Rezystancja połączenia: K1:6 / M1:W1	0,3 Ω
Rezystancja połączenia: M1:PE / PE	0,2 Ω
Rezystancja uzwojenia silnika: U1 – U2	5,2 Ω
Rezystancja uzwojenia silnika: V1 – V2	5,2 Ω
Rezystancja uzwojenia silnika: W1 – W2	∞
Rezystancja izolacji między uzwojeniami a obudową silnika: U1 – PE	∞
Rezystancja izolacji między uzwojeniami a obudową silnika: V1 – PE	∞
Rezystancja izolacji między uzwojeniami a obudową silnika: W1 – PE	∞
Układ elektryczny – obwód sterowania	
Napięcie zasilające obwód sterowania	23,9 V
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:24V	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I1 przy zał. przycisku RESET	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I1 przy wył. przycisku RESET	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I2 przy zał. przycisku S1	0,3 Ω

Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I2 przy wył. przycisku S1	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I3 przy zał. przycisku S2	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I3 przy wył. przycisku S2	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I4 przy zał. przycisku S3	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I4 przy wył. przycisku S3	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I5 przy nieaktywnym B1	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I5 przy symulowanym aktywowaniu B1	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I6 przy nieaktywnym B2	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I6 przy symulowanym aktywowaniu B2	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I7 przy nieaktywnym K1	∞
Rezystancja połączenia: +24V / PLC:I7 przy symulowanym aktywowaniu K1	0,4 Ω
Rezystancja połączenia: 0V / PLC:0V	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: 0V / K1:A2	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: 0V / Y1:2	0,2 Ω
Rezystancja połączenia: 0V / H1:X2	0,3 Ω
Rezystancja połączenia: 0V / H2:X2	0,3 Ω
Rezystancja połączenia: K1:A1 / PLC:Q1	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: Y1:1 / PLC:Q2	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: H1:X1 / PLC:Q3	0,1 Ω
Rezystancja połączenia: H2:X1 / PLC:Q4	∞
Rezystancja cewki K1 stycznika	104 Ω
Rezystancja cewki Y1 elektrozaworu V1	321 Ω
Rezystancja lampki sygnalizacyjnej H1	∞
Rezystancja lampki sygnalizacyjnej H2	1,9 k Ω

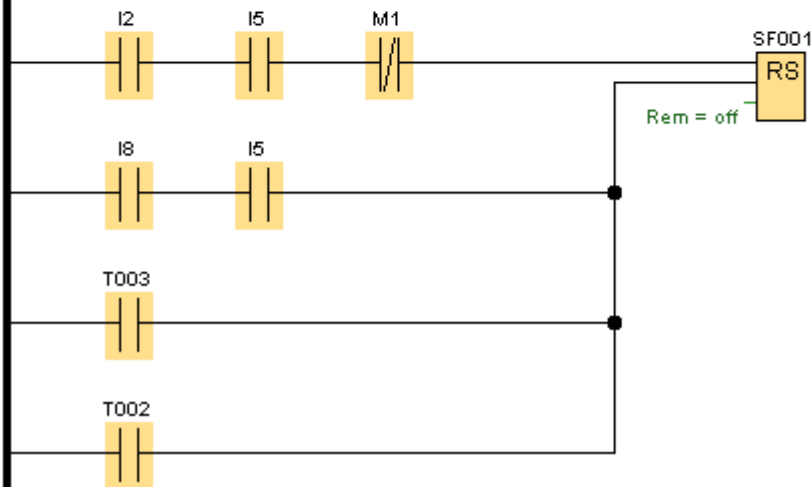
LISTING POBRANEGO ZE STEROWNIKA PROGRAMU STEROWNICZEGO

UWAGA! Początek linii pomocniczych wynikających ze specyfikacji LOGO!

UWAGA! Koniec linii pomocniczych

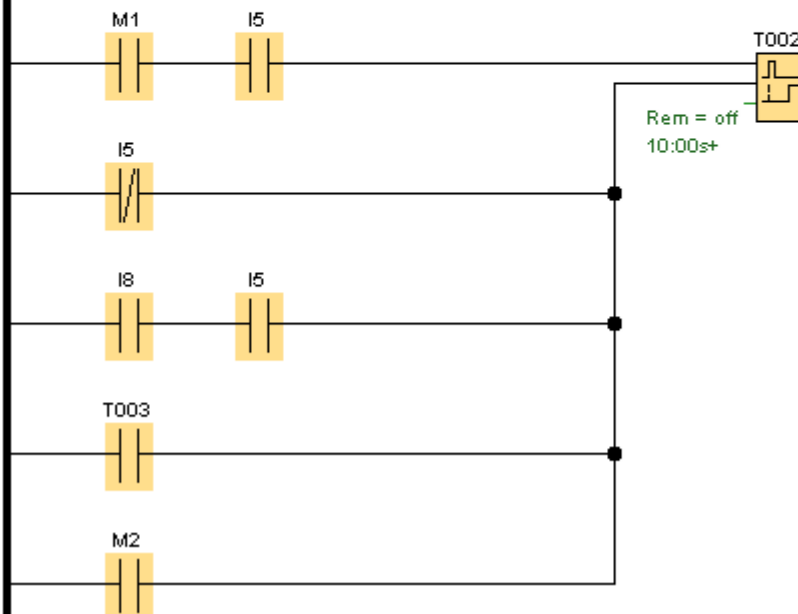
Network 1

Network 2

Network 3

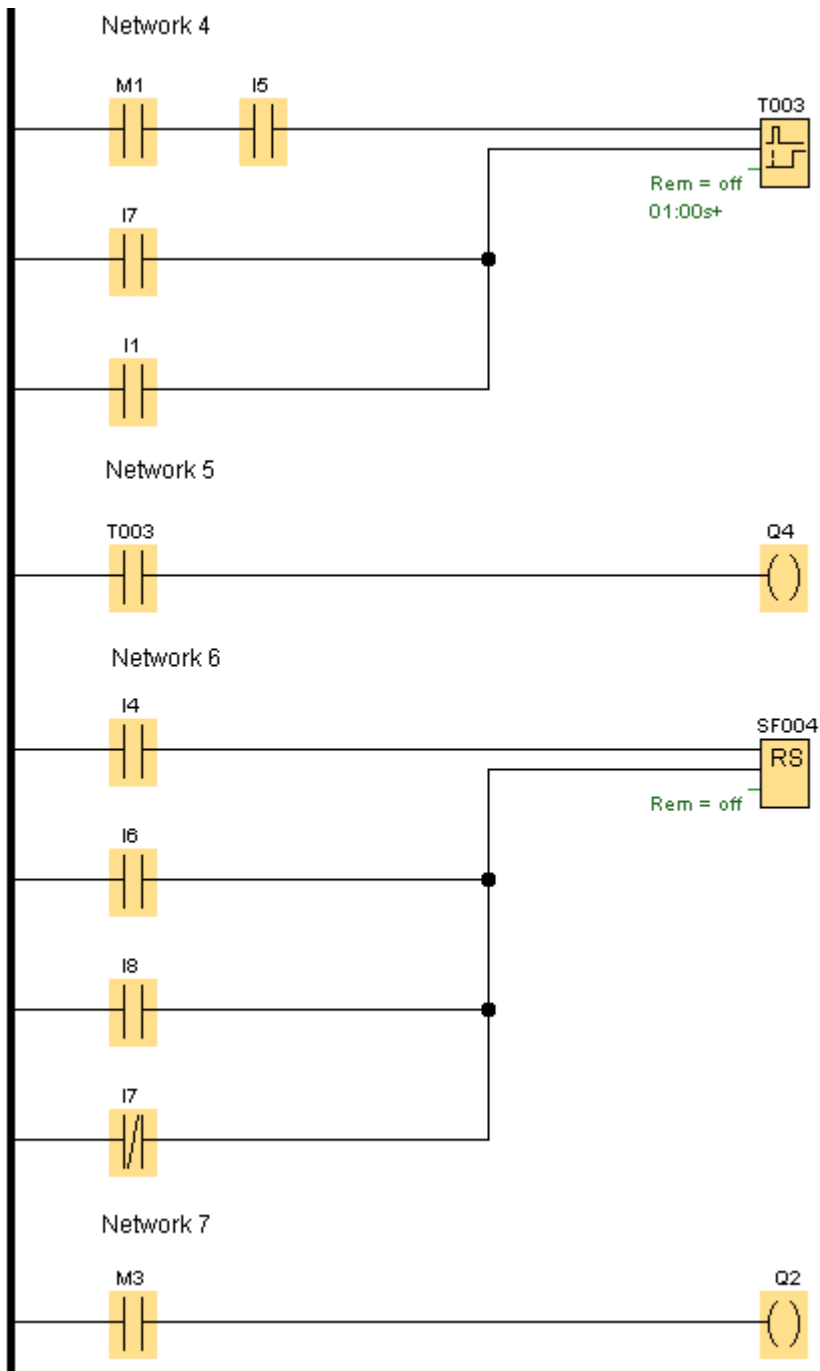

Tabela 3. Wykaz dostępnych elementów zamiennych.

Nazwa i oznaczenie elementu	Parametry elementu
Przycisk sterowniczy A9E18030	monostabilny, styk NC $U_n=230V$, $I_n=20A$
Przycisk sterowniczy A9E18032	monostabilny, styk NO $U_n=230V$, $I_n=20A$
Czujnik magnetyczny kontaktronowy CPTK/025	NO, montaż na siłowniku, $U_n=5\div 240V$ AC/DC, $I_n\leq 100mA$
Stycznik 3-fazowy LC1K1210P7	$U_n=230V$ AC styk pomocniczy 1NO, $I_{obc}=12A$
Stycznik 3-fazowy LC1D12BD	$U_n=24V$ DC styk pomocniczy 1NO+1NC, $I_{obc}=12A$
Przełącznik R4N-2014-23-1024-WTL	$U_n=24V$ DC styki 4P, $U_{obc}=230V$ AC/DC, $I_{obc}=6A$
Przełącznik R4N-2014-23-5230-WTL	$U_n=230V$ AC styki 4P, $U_{obc}=230V$ AC/DC, $I_{obc}=6A$
Cewka do elektrozaworu MA 16 24 AC	$U_n=24V$ AC, $I_n=125mA$
Cewka do elektrozaworu MA 16 24 DC	$U_n=24V$ DC, $I_n=75mA$
Lampka sygnalizacyjna czerwona A9E18320	$U_n=110\div 230V$ AC, $P_n=0,3W$
Lampka sygnalizacyjna zielona A9E18321	$U_n=110\div 230V$ AC, $P_n=0,3W$
Lampka sygnalizacyjna czerwona A9E18330	$U_n=12\div 48V$ AC/DC, $P_n=0,3W$
Lampka sygnalizacyjna zielona A9E18331	$U_n=12\div 48V$ AC/DC, $P_n=0,3W$
Silnik 1-fazowy 1P-110W28	$U_n=230V$ AC, $P_n=1,1kW$, $n=2800obr./min$
Silnik 3-fazowy 3P-075W28	$U_n=230/400V$ AC, $P_n=0,75kW$, $n=2830obr./min$
Silnik 3-fazowy 3P-110W28	$U_n=400/690V$ AC, $P_n=1,1kW$, $n=2800obr./min$
Przewód instalacyjny LgY 1x1	$1 \times 1mm^2$ $U_n=500V$
Przewód instalacyjny YDYp 3x2,5	$3 \times 2,5mm^2$ $U_n=300/500V$
Tulejka zaciskowa TE 1-8	przekrój poprzeczny $1mm^2$ długość 8mm
Tulejka zaciskowa TE 2,5-10	przekrój poprzeczny $2,5mm^2$ długość 10mm

Tabela 4. Ocena poprawności programu sterowniczego.

Określ, czy pobrany program sterowniczy realizuje opisane działanie wpisując „X” w pole „Tak” lub „Nie”.	Tak	Nie
Po załączeniu zasilania pneumatycznego i elektrycznego cewka stycznika K1 nie będzie zasilana ($Q1=0$).		
Po załączeniu zasilania pneumatycznego i elektrycznego cewka elektrozaworu Y1 nie będzie zasilana ($Q2=0$).		
Po załączeniu zasilania pneumatycznego i elektrycznego lampka sygnalizacyjna H1 nie będzie zasilana ($Q3=0$).		
Po załączeniu zasilania pneumatycznego i elektrycznego lampka sygnalizacyjna H2 nie będzie zasilana ($Q4=0$).		
Po naciśnięciu przycisku S1 ($I2=1$) cewka K1 i lampka H1 zostaną zasilone ($Q1=1, Q3=1$) pod warunkiem, że tłoczysko siłownika A1 będzie wsunięte ($I5=1$), a przycisk S2 nie będzie wciśnięty ($I3=1$).		
Zwolnienie przycisku S1 ($I2=0$) po zasileniu cewki K1 i lampki H1 nie spowoduje przerwy w ich zasilaniu ($Q1=1, Q3=1$).		
Odliczanie czasu 10 sekund będzie inicjowane za każdym razem, gdy zasilane będą cewka K1 i lampka H1 ($Q1=1, Q3=1$) i tłoczysko siłownika A1 będzie wsunięte ($I5=1$).		
Odliczenie czasu 10 sekund przerwie zasilanie cewki K1 i lampki H1 ($Q1=0, Q3=0$).		
Naciśnięcie przycisku S3 ($I4=1$) spowoduje zasilenie cewki elektrozaworu Y1 ($Q2=1$) pod warunkiem, że załączony będzie zestyk pomocniczy stycznika K1 ($I7=1$).		
Zwolnienie przycisku S3 ($I4=0$) po zasileniu cewki Y1 nie spowoduje przerwy w jej zasilaniu ($Q2=1$).		
Ruch wiertła w dół ($I5=0$) lub naciśnięcie przycisku S2 ($I3=0$), gdy wiertło jest u góry ($I5=1$) przerwie odliczanie czasu 10 sekund.		
Całkowite wysunięcie tłoczyska siłownika A1 ($I6=1$) lub naciśnięcie przycisku S2 ($I3=0$) przerwie zasilanie cewki Y1 ($Q2=0$).		
W programie uwzględniono 1-sekundowy czas oczekiwania na załączenie zestyku pomocniczego stycznika K1, inicjowany w tym samym momencie co odliczanie czasu 10 sekund.		
Brak załączenia zestyku pomocniczego stycznika K1 ($I7=0$) i upływanie czasu oczekiwania na jego załączenie przerwie zasilanie cewki K1 i lampki H1 ($Q1=0, Q3=0$).		
Brak załączenia zestyku pomocniczego stycznika K1 ($I7=0$) i upływanie czasu oczekiwania na jego załączenie spowoduje zasilenie lampki H2 ($Q4=1$).		
Lampka H2 pozostaje zasilana ($Q4=1$) do momentu naciśnięcia przycisku RESET ($I1=1$).		

UWAGA: Zaznaczenie we wszystkich pozycjach pola „Tak” oznacza, że program nie zawiera błędów i jest zgodny z algorytmem działania urządzenia.

Tabela 5. Wykaz usterek urządzenia i sposób ich usunięcia.

Lp.	Miejsce i rodzaj usterki	Sposób naprawy i niezbędne do tego narzędzia

